

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра політології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

08 2021р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Політологія міжнародних відносин

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма: «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

вид дисципліни: обов'язкова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2021/2022 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою філософського факультету

“30” червня 2021 року, протокол № 7

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: старший викладач кафедри політології філософського факультету, кандидат політичних наук Олег ГАЙКО

Програму схвалено на засіданні кафедри політології
Протокол від “30” червня 2021 року № 10

Завідувач кафедри

(підпис)

Олександр ФІСУН

(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми

«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми

«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

(підпис)

Ірина ЗАСТАВА

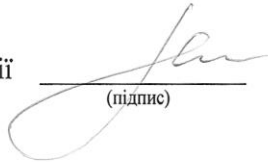
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин і туристичного бізнесу

Протокол від “16” серпня 2021 року № 1

Голова методичної комісії

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Політологія міжнародних відносин» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» підготовки магістра за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. **Метою викладання** навчальної дисципліни «Політологія міжнародних відносин» є ознайомлення із основними теоретичними підходами і проблематикою сучасної політичної науки в сфері міжнародних відносин.

1.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни «Політологія міжнародних відносин» є:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 6. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

- формування наступних спеціальних (фахових) компетентностей:

СК 1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики.

СК 2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності.

СК4. Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи.

СК 5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК 6. Здатність використовувати для дослідження міжнародних відносин, суспільних комунікацій та для регіональних студій теоретичні та методологічні підходи політології, економічної та правової науки, міждисциплінарних досліджень.

СК 7. Здатність здійснювати прикладні аналітичні дослідження проблем міжнародних відносин та світової політики, суспільних комунікацій, регіональних студій, професійно готувати аналітичні матеріали та довідки.

СК 9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України.

СК 10. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

СК 11. Здатність аналізувати природу зовнішньої політики та міжнародних відносин, еволюцію підходів до їх формування та здійснення, принцип організації та функціонування інститутів зовнішньої політики, прогнозувати систему міжнародних відносин.

СК 16. Здатність визначати особливості, характер та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5 Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	
Семестр	
1-й	
Лекції	
16 год.	
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	
Лабораторні заняття	
Не передбачені	
Самостійна робота	
88 год.	
Індивідуальні завдання	
Не передбачені	

1.6. Заплановані програмні результати навчання.

РН 1 - знати та розуміти природу, джерела та напрями еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.

РН 4 - демонструвати знання особливостей, характеру та ступеня взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних відносин різного рівня.

РН 6 - застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики.

РН 7 - аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав.

РН 8 - збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав.

РН 13 - розробляти та реалізовувати проект прикладних досліджень міжнародних відносин, зовнішньої та світової політики.

РН 15 - формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі об'єктів і процесів міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.

РН 19 - брати участь у професійній дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів та їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.

РН 20 - організовувати та вести професійні дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.

РН 21 - оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.

РН 22 - демонструвати здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Структура і зміст політології міжнародних відносин

Тема 1. Міжнародні відносини в системі політичних наук.

Міждисциплінарний характер міжнародних відносин. Передумови і наслідки виокремлення міжнародних відносин із політичної науки після Першої світової війни. Політичний детермінізм політології в міжнародних відносинах. *Nation* – політично організована єдність (основний предмет політології міжнародних відносин). Міжнародні відносини як зовнішньополітичний вимір політичних процесів.

Тема 2. Політична система та міжнародні відносини.

Поняття політичної системи. Системний аналіз політичних процесів. Модель політичної системи Д. Істона та Г. Алмонда. Типологія політичних систем. Системний підхід як інструмент аналізу міжнародної політики. Взаємозалежність між типом політичної системи держави та її позицією в міжнародних відносинах. Зовнішньополітичний тиск на політичну систему держави.

Тема 3. Міжнародна політика та міжнародні відносини.

Сутність і роль міжнародної політики та її зв'язок із внутрішньою політикою. Політична специфіка міжнародних відносин. Суб'єкти міжнародної політики. Держава – головний суб'єкт міжнародної політики. Визначення держав сучасного за М. Вебером. Втрати державами монополії на суб'єктність в міжнародній політиці та міжнародних відносинах: передумови та наслідки. Міжнародні організації та корпорації як суб'єкти міжнародної політики другої половини ХХ початку ХХІ ст.

Тема 4. Світовий порядок та міжнародна безпека

Світовий порядок як категорія міжнародної політики Нового часу. Світовий порядок в історичній ретроспективі. Зміни в системі міжнародних відносин в 90-ті рр. ХХ ст. Проблеми становлення нового світового порядку. Поняття колективної безпеки та передумови її формування. Сучасні системи колективної безпеки їх стан і подальші перспективи. Ризики, виклики і загрози сучасній міжнародній безпеці.

Розділ 2. Політологічні теоретичні підходи до міжнародних відносин

Тема 5. Світ-системний аналіз.

Геоісторія Ф. Броделя. Світи-економіки і світи-імперії. Капіталістична Світ-система І. Валлерстайна. Країни ядра, напівпериферії і периферії капіталістичної Світ-системи. Гегемонія та цикли накопичення капіталу Дж. Аррігі. Сигнальна і термінальна кризи накопичення капіталу. Історичні етапи становлення Світ-системи. Сучасний стан і подальші перспективи розвитку Світ-системи. Світ-системний аналіз як інструмент дослідження міжнародної політики і міжнародних відносин.

Тема 6. Теорія раціонального вибору та інституційна теорія.

Передумови перенесення економічних методів в політичну науку в другій половині ХХ ст.. Теорія раціонального вибору в політології. Раціональні та егоїстичні суб'єкти в якості акторів політичного процесу. Теорія раціонального вибору в міжнародних відносинах. Теорія ігор як інструмент аналізу військових конфліктів і міжнародної політики. Держава як раціональний актор зовнішньополітичного процесу. Інституційна теорія в політології. Інститут раціонального вибору. Історичний інституціоналізм. Соціологічний інституціоналізм. Інститути як основні суб'єкти внутрішньої і зовнішньої політики.

Тема 7. Позитивістські теорії міжнародних відносин.

Загальна характеристика позитивістських теорій міжнародних відносин. Раціональне і обґрунтоване знання про природу міжнародних відносин. Суб'єкти і об'єкти міжнародних відносин об'єктивно існують. Реалізм у міжнародних відносинах. Лібералізм у міжнародних відносинах. Теорія глобалізація і необхідність демократизації. Марксизм у міжнародних відносинах. Міжкласовий антагонізм як визначальна особливість міжнародних відносин.

Тема 8. Постпозитивістські теорії міжнародних відносин.

Загальна характеристика постпозитивістських теорій міжнародних відносин. Переоцінка теоретичного спадку позитивістських теорій міжнародних відносин. Критика раціональності щодо знання про природу міжнародних відносин. Суб'єкти і об'єкти міжнародних відносин об'єктивно не існують. Конструктивістський підхід до міжнародних відносин. Міжнародні відносини як соціальний конструкт. Конструктивістський підхід до міжнародних відносин А. Вендта. Критичні теорії міжнародних відносин. Теорія гегемонії в міжнародних відносинах Р. Кокса. Деконструкція гегемоністського дискурсу в міжнародних відносинах.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Структура і зміст політології міжнародних відносин												
<i>Тема 1.</i> Міжнародні відносини в системі політичних наук.	14	2	2			10						
<i>Тема 2.</i> Політична система та міжнародні відносини.	14	2	2			10						
<i>Тема 3.</i> Міжнародна політика та міжнародні відносини.	16	2	2			12						
<i>Тема 4.</i> Світовий порядок та міжнародна безпека	16	2	2			12						
Разом за розділом 1	60	8	8			44						
Розділ 2. Політологічні теоретичні підходи до міжнародних відносин												
<i>Тема 5.</i> Світ-системний аналіз.	15	2	2			11						
<i>Тема 6.</i> Теорія раціонального вибору та інституційна теорія.	16	2	2			12						
<i>Тема 7.</i> Позитивістські теорії міжнародних відносин.	14	2	2			10						
<i>Тема 8.</i> Постпозитивістські теорії міжнародних відносин.	15	2	2			11						
Разом за розділом 2	60	8	8			44						
Усього годин	120	16	16			88						

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Міжнародні відносини в системі політичних наук.	2
2	Політична система та міжнародні відносини.	2
3	Міжнародна політика та міжнародні відносини.	2
4	Світовий порядок та міжнародна безпека	2
5	Світ-системний аналіз.	2
6	Теорія раціонального вибору та інституційна теорія.	2
7	Позитивістські теорії міжнародних відносин.	2
8	Постпозитивістські теорії міжнародних відносин.	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Міжнародні відносини в системі політичних наук. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір).	10
2	Політична система та міжнародні відносини. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір).	10
3	Міжнародна політика та міжнародні відносини. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір).	12
4	Світовий порядок та міжнародна безпека. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір).	12
5	Світ-системний аналіз. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір), підготувати груповий SWOT-аналіз.	11
6	Теорія раціонального вибору та інституційна теорія. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір), підготувати груповий аналіз кейсу	12
7	Позитивістські теорії міжнародних відносин. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір), підготувати груповий аналіз кейсу	10
8	Постпозитивістські теорії міжнародних відносин. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір), підготувати груповий SWOT-аналіз.	11
	Разом	88

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено

7. Методи навчання

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП віддзеркалює табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентою «Політологія міжнародних відносин»

Шифр РН (відповідно до ОНП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН 1	Знати та розуміти природу, джерела та	Пояснювально-ілюстративний,	Підготовка відповідей за навчальними

	<p>напрями еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.</p>	<p>репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний, метод оволодіння новими знаннями тощо.</p>	<p>питаннями теми, усне опитування та навчальна дискусія; підготовка та захист доповідей, презентацій доповідей (в тому числі за результатами групової роботи), підготовка і презентація SWOT-аналізу (за результатами групової роботи), груповий аналіз кейсів, залікова робота.</p>
PH 4	<p>Демонструвати знання особливостей, характеру та ступеня взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних відносин різного рівня.</p>	-/-	-/-
PH 6	<p>Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики.</p>	-/-	-/-
PH 7	<p>Аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав.</p>	-/-	-/-
PH 8	<p>Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав.</p>	-/-	-/-

PH 13	Розробляти та реалізовувати проект прикладних досліджень міжнародних відносин, зовнішньої та світової політики.	-/-	-/-
PH 15	Формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі об'єктів і процесів міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.	-/-	-/-
PH 19	Брати участь у професійній дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів та їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.	-/-	-/-
PH 20	Організовувати та вести професійні дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.	-/-	-/-
PH 21	Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.	-/-	-/-
PH 22	Демонструвати здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.	-/-	-/-

8. Методи контролю

Основними критеріями оцінювання поточної успішності студентів є участь у семінарах, самостійна робота над вивченням основних джерел.

Передбачена форма підсумкового контролю – залік.

Сума балів за виконання завдання на практичному занятті складає:

Тема 1 – 2 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 2 – 2 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 3 – 2 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 4 – 2 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 5 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, аналіз кейсу за результатами групової роботи – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 6 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, презентація SWOT-аналізу за результатами групової роботи – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 7 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, презентація SWOT-аналізу за результатами групової роботи – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 8 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, аналіз кейсу за результатами групової роботи – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Сума балів за виконання завдань для самостійної роботи складає:

Теми 1 – 5 балів: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 2 бали; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1,5 бали; виконання презентацій групових доповідей – 1,5 бали.

Тема 2 – 5 балів: : підготовка відповідей за навчальними питаннями – 2 бали; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1,5 бали; виконання презентацій групових доповідей – 1,5 бали.

Тема 3 – 5 балів: : підготовка відповідей за навчальними питаннями – 2 бали; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1,5 бали; виконання презентацій групових доповідей – 1,5 бали.

Тема 4 – 5 балів: : підготовка відповідей за навчальними питаннями – 2 бали; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1,5 бали; виконання презентацій групових доповідей – 1,5 бали.

Тема 5 – 5 балів: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 2 бали; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1,5 бали; виконання презентацій групових доповідей – 1,5 бали.

Тема 6 – 5 балів: : підготовка відповідей за навчальними питаннями – 2 бали; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1,5 бали; виконання презентацій групових доповідей – 1,5 бали.

Тема 7 – 5 балів: : підготовка відповідей за навчальними питаннями – 2 бали; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1,5 бали; виконання презентацій групових доповідей – 1,5 бали.

Тема 8 – 5 балів: : підготовка відповідей за навчальними питаннями – 2 бали; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1,5 бали; виконання презентацій групових доповідей – 1,5 бали.

Розрахункова шкала для оцінювання роботи студентів на семінарських заняттях:

Кількість балів	Критерії оцінювання
45-60	Систематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність пропусків занять без поважної причини, відпрацювання тем семінарських занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного семінарського заняття, висока активність роботи на семінарському занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, вміння мислити абстрактно і узагальнено, здатність публічно представити матеріал.
31-44	Систематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність пропусків занять без поважних причин, відпрацювання тем семінарських занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного семінарського заняття, висока активність роботи на семінарському занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, здатність публічно представити матеріал
26-30	Наявність пропущених лекцій та семінарських занять, відпрацювання тем пропущених семінарських занять, виконання завдань до кожного семінарського заняття, активна робота на семінарських заняттях, засвоєння основних положень курсу, допущення декількох незначних помилок при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
21-25	Наявність пропущених лекцій та семінарських занять, відпрацювання тем пропущених та семінарських занять, епізодична відсутність виконання завдань, участь у роботі на семінарських заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу, неповні відповіді при виконанні завдань, складності при визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
16-20	Несистематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність на заняттях без поважних причин, наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених семінарських занять, епізодична відсутність виконаних завдань, участь у роботі на семінарських заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення помилок при виконанні завдань, великі складності при визначенні теоретичних питань на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
11-15	Епізодичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та семінарських занять. епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на семінарських заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з боку викладача), наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконання завдання, невміння визначити теоретичні питання, на які розраховано завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
6-10	Систематичні пропуски лекцій та семінарських занять без поважних причин, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та семінарських занять. систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90-100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Шергін С. О. Політологія міжнародних відносин : навч. посіб. Київ : Дипломатична академія України при МЗС України, 2013. 204 с.
2. Шергін С. О. Парадигмальна еволюція в політології міжнародних відносин. *Osvita regionu*. 2012. №1. С. 132-146.
3. Goldstein J. S. International relations, 2006-2007 Edition. New York : Pearson Longman, 2007. 597 p.
4. Мухаев Р. Т. Геополитика: учебник для студентов вузов, обучающихся по специальностям «Государственное и муниципальное управление», «Регионоведение», «Политология», «Международные отношения» - 2-е изд. перераб. и доп. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2010. 839 с.
5. Алексеева Т. А. Современная политическая мысль (XX-XXI вв.): Политическая теория и международные отношения - 2-е изд., испр. и доп. Москва: Издательство «Аспект-Пресс», 2018. 623 с.
6. Політологія : навч. посіб. для вузів / упоряд. та ред. М. І. Сазонов. Харків : Фоліо, 1998. 735 с.
7. Порівняльна політика. Основні політичні системи сучасного світу / за заг. ред. В. Бакірова, М. Сазонова. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. 576 с.
8. Бебик В. М. Сучасна глобалістика: провідні концепції і модерна практика : навч. посіб. /К. : Університет „Україна”, 2006. 208 с.
9. Теория политики: Учебное пособие / Под ред. Б. А. Исаева. СПб.: Питер, 2008. 464 с.
10. Мухаев Р.Т. Политология: учеб. для студентов вузов — 3-е изд., перераб. и доп. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2007. 495 с.
11. Ачкасов В. А., Ланцов С. А. Мировая политика и международные отношения: Учебник. – М.: Аспект Пресс, 2011. 480 с.

Допоміжна література

1. Бринолфссон Э. Новый мировой порядок. URL: <https://hvulya.net/analytics/society/novy-j-mirovoj-poryadok.html> (дата звернення 20.08.2020)
2. Валлерстайн И. Миросистемный анализ: Введение. М.: Издательский дом «Территория будущего», 2006. 248 с.
3. Валлерстайн И. Анализ мировых систем и ситуация в современном мире; пер. с англ. П. М. Кудюкина. СПб. : Издательство «Университетская книга», 2001. 416 с.
4. Вебер М. Господарство і суспільство: нариси соціології розуміння; з нім. пер. М. Кушнір. К.: Вид. дім «Всесвіт», 2012. 1112 с.

5. Арриги Д. Адам Смит в Пекине: Что получил в наследство XXI век; пер. с англ. Т.Б. Менская. М.: Институт общественного проектирования, 2009. 456 с.
6. Арриги Д. Долгий двадцатый век. Деньги, власть и истоки нашего времени; пер. с англ. А. Смирнова и Н. Эдельмана. – М.: Издательский дом «Территория будущего», 2006. 472 с.
7. Калдор М. Новые и старые войны: организованное насилие в глобальную эпоху; пер. с англ. А. Апполонова, М. Дондуковского; ред. перевода А. Смирнов, В. Софронов. М.: Изд-во Института Гайдара, 2015. 416 с.
8. Кревельд М. Расцвет и упадок государства. М.: ИРИСЭН, 2006. – 544 с.
9. Mann M. The Autonomous Power of the State: Its Origins, Mechanisms and Results. URL: <http://www.sscnet.ucla.edu/soc/faculty/mann/Doc1.pdf> (дата звернення 20.08.2020)
10. Макарычев А. Суверенитет, власть и политическая субъектность: две линии критической теории. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/suverenitet-vlast-i-politicheskaya-subektnost-dve-linii-kriticheskoy-teorii/viewer> (дата звернення 20.08.2020)
11. Манн М. Власть в XXI столетии: беседы с Джоном А. Холлом [Текст]. М.: Изд. Дом Высшей школы экономики, 2014. 208с.
12. Krieken R. The sovereignty of the governed and contemporary constitutionalism. URL: <http://ses.library.usyd.edu.au/bitstream/2123/917/1/Sovereignty.pdf> (дата звернення 20.08.2020)
13. Романенко Ю. Угроза глобальной войны: движущие силы, противоборствующие коалиции и перспективы Украины. URL: <http://hvylya.net/interview/geopolitics2/ugroza-globalnoj-voyny-dvizhuschie-sily-protivoborstvujuschie-koalitsii-i-perspektivy-ukrainy.html> (дата звернення 20.08.2020)
14. Тешке Б. Миф о 1648 годе: класс, геополитика и создание современных международных отношений. М.: Изд. дом. Гос. ун-та – Высшей школы экономики, 2011. 416 с.
15. Уолтц К. Человек, Государство и Война: теоретический анализ //Теория международных отношений: Хрестоматия / Под ред. П. А. Цыганкова. М.: Гардарики, 2002. С. 93 – 110.
16. Фридман Дж. Горячие точки. Геополитика, критика и будущее мира. – СПб.: Питер, 2016. 400 с.
17. Хардт М. Империя. – М.: Праксис, 2004. 440 с.
18. Хардт М. Множество: война и демократия в эпоху империи. М.: Культурная революция, 2006. 559 с.
19. Дарден К. Целостность коррумпированных государств: взяточничество как неформальный институт управления. *Прогнозис*. 2009. № 2. С. 109—134.
20. Крауч К. Постдемократия. М.: Изд. дом. Гос. ун-та – Высшей школы экономики, 2010. 192 с.
21. Норт Д. Насилие и социальные порядки. Концептуальные рамки для интерпретации письменной истории человечества. М.: Изд. Института Гайдара, 2011. 480 с.
22. Рыженков С. Локальные режимы и «вертикаль власти». URL: <http://magazines.russ.ru/nz/2010/2/ry6.html> (дата звернення 20.08.2020)

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

- Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Політологія» <https://periodicals.karazin.ua/politology>
- Офіційний сайт Організації з безпеки і співробітництва в Європі <https://www.osce.org/>
- Офіційний сайт Ради безпеки ООН <https://www.un.org/securitycouncil/>
- Стокгольмський інститут проблем миру <http://sipri.org>
- Аналітичний центр RAND <https://www.rand.org/>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

– дистанційно на платформі Moodle проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

– дистанційно на платформі Google Classroom проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи; <https://classroom.google.com/u/0/c/MTg3MzMzMzMzI1MTM0?hl=ru>

– аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **залік в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Політологія міжнародних відносин» <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3880>

13. Перелік питань до заліку

1. Передумови і наслідки виокремлення міжнародних відносин із політичної науки після Першої світової війни.
2. *Nation* – політично організована єдність (основний предмет політології міжнародних відносин).
3. Політичний детермінізм політології в міжнародних відносинах.
4. Поняття політичної системи.
5. Системний аналіз політичних процесів.
6. Модель політичної системи Д. Істона.
7. Модель політичної системи Г. Алмонда.
8. Системний підхід як інструмент аналізу міжнародної політики.
9. Сутність і роль міжнародної політики та її зв'язок із внутрішньою політикою.
10. Суб'єкти міжнародної політики.
11. Держава – головний суб'єкт міжнародної політики.
12. Втрата державами монополії на суб'єктність в міжнародній політиці та міжнародних відносинах: передумови та наслідки.
13. Міжнародні організації та корпорації як суб'єкти міжнародної політики другої половини ХХ початку ХХІ ст.
14. Світовий порядок як категорія міжнародної політики Нового часу.
15. Світовий порядок в історичній ретроспективі.
16. Зміни в системі міжнародних відносин в 90-ті рр. ХХ ст.
17. Проблеми становлення нового світового порядку.
18. Поняття колективної безпеки та передумови її формування.
19. Сучасні системи колективної безпеки їх стан і подальші перспективи.
20. Ризики, виклики і загрози сучасній міжнародній безпеці.
21. Загальна характеристика Світ-системного аналізу.
22. Капіталістична Світ-система І. Валлерстайна.
23. Гегемонія та цикли накопичення капіталу Дж. Аррігі.

24. Сигнальна і термінальна кризи накопичення капіталу (Дж. Аррігі)
25. Історичні етапи становлення Світ-системи.
26. Сучасний стан і подальші перспективи розвитку Світ-системи.
27. Світ-системний аналіз як інструмент дослідження міжнародної політики і міжнародних відносин.
28. Загальна характеристика теорії раціонального вибору в політології.
29. Держава як раціональний актор зовнішньополітичного процесу.
30. Теорія раціонального вибору в міжнародних відносинах.
31. Загальна характеристика інституційної теорії в політології.
32. Інститути як основні суб'єкти внутрішньої і зовнішньої політики.
33. Загальна характеристика позитивістських теорій міжнародних відносин.
34. Загальна характеристика реалізм у міжнародних відносинах.
35. Загальна характеристика лібералізму у міжнародних відносинах.
36. Загальна характеристика марксизму у міжнародних відносинах.
37. Загальна характеристика постпозитивістських теорій міжнародних відносин.
38. Конструктивістський підхід до міжнародних відносин.
39. Критичні теорії міжнародних відносин.
40. Теорія гегемонії в міжнародних відносинах Р. Кокса.